

Llicenciatura en Economia
Pla d'estudis de 1999

16022101
Economia i Territori
(6 crèdits)

Objectius de l'assignatura i criteris d'avaluació

Aquesta matèria ofereix un discurs que articula l'activitat econòmica i la localització, tant de les empreses com de les residències familiars. Presenta les aportacions tradicionals de l'economia urbana i de l'economia regional i, també, els darrers desenvolupaments que integren les economies d'aglomeració que generen els territoris amb les noves teories del creixement econòmic. Junt amb enfocaments eminentment empírics planteja els principals models de localització industrial i de configuració dels sistemes de ciutats. Finalment, enllaça amb les noves aportacions del comerç internacional que incorporen les economies externes tecnològiques i pecuniàries en els processos d'integració econòmica on predomina el comerç internacional de caràcter intraindustrial.

Per superar la present matèria l'alumne ha de realitzar satisfactòriament les proves escrites i/o els treballs duts a terme durant el curs. La qualificació final de la matèria ponderarà les diverses proves - exàmens, treballs, etc.- efectuades al llarg del curs. Per aprovar la matèria cal superar totes les proves i els treballs programats.

I . INTRODUCCIÓ.

Tema 1 . LA REDESCOBERTA DE LA GEOGRAFIA

- 1.1 La distribució espacial de les activitats econòmiques.
- 1.2 La causació circular: forces centrífugues i forces centrípetes.
- 1.3 Economies estàtiques i economies dinàmiques.
- 1.4 Les economies de escala: internes i externes.
- 1.5 La Nova Geografia Econòmica: la redescoberta del territori.

II . L'ECONOMIA REGIONAL I URBANA

Tema 2 . EL PAPER DE LES CIUTATS A L'ECONOMIA

- 2.1 Concepte de ciutat.
- 2.2 Tipologia de ciutats.
- 2.3 Concepte d'àrea urbana.
- 2.4 La localització tradicional de les empreses: El model de Von Thünen (agricultura), El model de Weber (indústria), El model de Christaller (serveis).
- 2.5 Els sistemes urbans i la dimensió de les ciutats: la regla rang-dimensió.

Tema 3 . EL DESENVOLUPAMENT DE LES CIUTATS

- 3.1 El naixement de les ciutats.
- 3.2 El procés d'urbanització.
- 3.3 Creixement de les grans aglomeracions urbanes.
- 3.4 El sistema urbà europeu.

3.5 El creixement de les ciutats: mercat de treball urbà, infraestructures públiques i innovació tecnològica.

3.6 La política urbana a la Unió Europea.

3.7 Programes locals de desenvolupament empresarial

Tema 4 . L'ECONOMIA REGIONAL

4.1 Concepte de regió econòmica.

4.2 La teoria de la base exportadora.

4.3 La teoria del mercat potencial.

4.4 El Potencial de Desenvolupament Regional de Biehl.

4.5 Els enfocaments de desenvolupament endogen: els districtes industrials i els milieus innovadors.

Tema 5 . LES DESIGUALTATS REGIONALS

5.1 El creixement de les regions segon el model neoclàssic.

5.2 La hipòtesi de la convergència econòmica.

5.3 Per que persisteixen les desigualtats entre països?: els models endògens.

5.4 El creixement regional a la Unió Europea.

5.5 La política regional a la Unió Europea.

III . LA NOVA GEOGRAFIA ECONÒMICA

Tema 6 . MODELS DE DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

6.1 Sistemes de ciutats, àrees metropolitanes i especialització.

6.2 El model d'especialització urbana.

6.3 Competència monopolística, varietat d'inputs i aglomeració.

6.4 El model de competència monopolística de Dixit-Stiglitz: el comportament dels consumidors, el comportament dels productors i els costos de transport i localització.

Tema 7 . LA MOBILITAT LABORAL (COMMUTING)

7.1 La localització residencial.

7.2 El commuting: desajustament entre la localització de la població ocupada i resident.

7.3 Característiques i dificultats de mesura del commuting.

7.4 Aplicacions de la mobilitat laboral: els mercats de treball locals.

7.5 El cas de Catalunya.

Tema 8 . LOCALITZACIÓ INDUSTRIAL I COMERÇ INTERNACIONAL

8.1 Economies d'escala i comerç internacional.

8.2 Economies d'escala i estructura de mercat.

8.3 Competència monopolística i comerç intraindustrial.

8.4 Les economies externes locals i els rendiments creixents: la presència de proveïdors especialitzats, l'existència d'un mercat de treball especialitzat i les economies externes tecnològiques.

8.5 Les economies externes i el comerç internacional.

Bibliografia Bàsica

- 1 Krugman, P. Obstfeld, M.(1999) *Economía Internacional. Teoría y Política* Ed. McGraw-Hill, Madrid, 4a edició.
- 1 Fujita, M., Krugman, P. i Venables, A. (1999) *The Spatial Economy. Cities, regions and International Trade* MIT press, Cambridge, Massachusetts.

Bibliografia Complementària

- 1 Cuadrado, J.R. (dir.) (1998) *Convergencia regional en España:Hechos, tendencias y perspectivas* Fundación Argentaria, Madrid.
- 1 Chisholm, M. (1990) *Regions in recession and Resurgence* Hyman, Londres.
- 1 Dicken, P. i Lloyd, P. (1990) *Location in space* Harper and Row, New York.
- 1 Entremont, d', A. (1997) *Geografía Económica* Ediciones Cátedra, Madrid.
- 1 Gaffard, J. i Quére, M. (1996): "Innovación, modelos de crecimiento y desarrollo local" *Información Comercial Española*, núm. 754, pàg. 25-38.
- 1 Henderson, V. (1988) *Urban Development. Theory, Fact, and Illusion* Oxford University Press.
- 1 Isard, W. (1956) *Location and space economy* MIT Press, Cambridge.
- 1 Jacobs, J. (1969) *The economy of cities* Vintage. New York.
- 1 Jacobs, J. (1984) *Cities and the wealth of nations* Random House, (versió castellana: Las ciudades y la riqueza de las naciones, Editorial Ariel, 1986).
- 1 Krugman, P.(1991) *Geography and Trade* MIT press, (versió castellana: Geografía y comercio, Antoni Bosch Editor, 1992).
- 1 Krugman, P. (1995) *Development, Geography and Economic Theory* MIT press, (versió castellana: Desarrollo, geografía y teoría económica, Antoni Bosch Editor, 1997).
- 1 Krugman, P. (1996) *The Self-Organizing Economy* MIT press, (versió castellana: La organización espontánea de la economía, Antoni Bosch Editor, 1997).
- 1 Lösch, A. (1959) *The economics of location* . Yale Press, New Haven.
- 1 Mills, E.S. i Hamilton, B.W. (1994) *Urban Economics*Harper Collins, New York, 5a ed.
- 1 O'Sullivan, A. (1996) *Urban Economics* Times Mirror..
- 1 Pred, A. (1996) *The Spatial Dynamics of U.S. Urban-Industrial Growth* MIT Press, Cambridge.
- 1 Simpson, W. (1992) *Urban Structure and the Labour Market* Clarendon Press, Oxford.
- 1 Vazquez, A. i Garofoli, G. (1995) *Desarrollo Económico Local en Europa* Economistas Libros, Madrid.
- 1 Vives, X. i altres (1994) *Crecimiento y convergencia regional en España y Europa* Institut d'Anàlisi Econòmica, Barcelona.
- 1 Weber, A, (1909) *Über den Standort der Industrien, Traducció en anglès, Theory of the Location of Industries, (2a edició, 1971) Russel & Russel. New York.*

